

SARSILAN OSMANLI - 2

1. Azınlık isyanları devam ederken XIX. Yüzyılın ortalarına doğru Osmanlı Devleti'nde aydın bir grup kendini göstermeye başladı. Fransız İhtilali ile dünyada yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve Jön Türkler olarak bilinen bu grup, azınlık isyanlarını önlemek için farklı bir fikir ortaya koydu. Jön Türklere göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Parçada geçen "mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi." ifadesi azınlık isyanlarının önüne geçilebilmesi için hangi alanda bir önlem alınmasını gerekli görmektedir?

- A) Ekonomik B) Siyasi C) Askeri D) Kültürel

2. Osmanlı Devleti'nde dağılma hâlindeki toplulukları birtakım yeniliklerle bir arada tutmak için "....." ilan edildi (3 Kasım 1839). Bütün ülke halkı için ilan edilen bu gelişme eşit haklar, mal ve can güvenliği sağlama amacına yönelikti. Fermanda, daha iyi bir yönetim için yeni yasaların çıkarılacağı, vergi ve askerlik işlerinin düzene konacağı, yargılamanın yasalara uygun, açık ve adil olacağı belirtiliyordu.

Yukarıdaki bilgilerde boş bırakılan bölüme yazılması gereken gelişmenin adı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Kanun-i Esasi B) Islahat Fermanı C) Tanzimat Fermanı D) I. Meşrutiyet

3. Islahat Fermanı ile Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme ve yerel meclislere girebilme hakları tanındı. Müslüman olmayanların ibadet yeri ve okul açabilmeleri, inancı ve mezhebi yüzünden aşağılanmamaları, din değiştirmeye zorlanmamaları, bütün okullara ve ordu hizmete girebilmeleri, vergide Müslümanlarla eşit haklar Ferman'la güvence altına alındı.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak Islahat Fermanı ile gayrimüslimlerin;

- I. Siyasi
II. Eğitim
III. Askeri
IV. Ekonomik

alanların hangilerinde kazanım elde ettikleri ifade edilebilir?

- A) I, II ve III B) I, II ve IV
C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

4. Azınlıkları devlete bağlamak ve onların bağımsızlık isteklerini yatıştırmak amacıyla yürütülen politikalar, bütün ülke halkını eşit vatandaş sayan Kanun-u Esasi'nin ilanı ile sonuçlandı. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene geçilmiştir.
B) Monarşik yönetim halkın denetimi altına alınmıştır.
C) Anayasa içinde birden fazla konu hakkında düzenleme yapılmıştır.
D) Azınlıkları devlete bağlı tutmak için yapılan çalışmalar başarılı olmuştur.

5. I. Meşrutiyetin ilan edilmesi sonucu açılan Mecliste, 69 Müslüman milletvekiline karşılık 46 gayrimüslim milletvekili vardı. Ancak ülke yönetimine dâhil edilmelerine rağmen azınlıklar isyan etmekten vazgeçemediler. O yıllarda yaşanan Osmanlı-Rus Savaşı'nı (93 Harbi) fırsat bilen Meclisteki azınlık milletvekilleri yıkıcı faaliyetlerini artırdılar. Bu durum üzerine Padişah II. Abdülhamit, Anayasa'nın kendisine verdiği yetkiyi kullanarak Meclisi kapattı.

Buna göre II. Abdülhamit'in Mebusan Meclisini kapatması Osmanlı Devleti'nde;

- I. Milli egemenlik
- II. Ülke bütünlüğü
- III. Demokrasi
- IV. Ekonomi

gibi kavramların hangilerindeki gelişimin olumsuz etkileneceğini göstermektedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV

6. Tarihte yaşanan olaylarda olduğu gibi Osmanlı Devleti'ni ilgilendiren birçok gelişme arasında neden sonuç ilişkisi vardır.

Aşağıda verilen ve Osmanlı Devleti'ni de etkileyen gelişmelerden hangileri arasında neden-sonuç ilişkisi kurmak doğru değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapıya sahip olması – Osmanlı topraklarında milliyetçilik akımlarının etkisi ile azınlık isyanlarının yaşanması
- B) 1876 tarihinde Kanun-i Esasi'nin ilan edilmesi – Osmanlı Devleti'ndeki ülke yönetiminde halkın tek başına söz sahibi olması
- C) Sanayi İnkılabı sonucunda Osmanlı ülkesine Avrupa'da bol ve ucuz malların giriş yapması – Avrupa ile rekabet edemeyen ve malını satamayan yerli esnafın üretimini durdurması
- D) Osmanlı Devleti'nin Sanayi İnkılabı ve onun sonuçlarına ayak uyduramaması–Düyun-u Umumiye Teşkilatının kurulması

7.

Yukarıdaki haritaya bakılarak Osmanlı Devleti hakkında hangi seçenekteki çıkarımın yapılması doğru olmaz?

- A) Devletin Afrika'daki ve Balkanlardaki varlığı devam etmektedir.
- B) Orta Doğu'daki Osmanlı hâkimiyeti son bulmamıştır.
- C) Mısır, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğüne zarar vermektedir.
- D) Karadeniz kıyılarında toprağı bulunmamaktadır.

CEVAPLAR

1. B
2. C
3. A
4. D
5. B
6. B
7. B